

ЗАШТО ПЕКИЋ ОВДЕ И САДА?

Није случајност што назив овог темата представља парафразу наслова славне књиге Јана Кота *Шекспир, наш савременик*; то је зато што смо уверени да нам Пекић временом није све даљи, већ напротив све ближи. Изгледа да Пекићево време није иза нас, него да у то време тек улазимо. Наиме, када је 1977. године, после дугогодишњег боравка у фиоци једне београдске издавачке куће, коначно штампана сотија *Како ујокојићи вампира* врло је могуће да је већини тадашњих Пекићевих читалаца изгледала неразумљива чињеница да се у тој књизи деконструирше комфорна и наоко чврста опозиција између тзв. „парламентарних демократија” и тоталитарног система. У хладноратовском окружењу та опозиција се чинила очигледном; данас, после толико деценија, нико ко озбиљно мисли не може да каже да Пекић тада није наслутио оно што данас знамо: да границе између тоталитарних и тзв. „демократских” система нису тако чврсте и јасне. Слично се догодило и са Пекићевим *Беснилом*, романом који испитује границе хуманитета у окружју генетског инжињеринга односно разобручене науке и сцијентизма: тај роман није иза нас, он је пред нама. Најзад, Пекићева фантазмагорија о Његованима говори, у крајњој инстанци, не само о опстанку једне породице, па чак ни народа, већ о питању опстанка човечанства у времену у коме генерацију произвођача одмењује генерација потрошача породице/ народа/планете и најзад, историје.

У доба када је идеолошки притисак да се пише о задатим темама све већи и неподношљивији, у доба када тзв. „приватна прича” не представља тек пуку дескрипцију нечијих тематских интересовања, већ идеолошки императив који човеку одузима право да мисли и делује изван захтева за пуким биолошким преживљањем појединца, Пекићева проза и Пекићева мисао, као и његово интелектуално поштење и часност, делују освежавајуће и

охрабрујуће. Он нам сугерише да и онда када све изгледа готово и завршено, ништа није ни готово ни завршено. Зато је он повлашћени писац овог броја *Летописа Маџице српске*.

Слободан ВЛАДУШИЋ